

Na člověka jsem střílel poprvé

Traduje se o něm, že byl vždycky lepší herec než politik. Přitom to dotáhl na ministra i místopředsedu slovenské vlády, naopak kandidatura na slovenského prezidenta a primátora Bratislavy nedopadla. Byl u rozdělení federace, pak se postavil Mečiarovi a po třinácti letech z politiky odešel, aby se zase vrátil k herectví. Nyní září například v pražském Divadle Na Jezerce coby Shylock v inscenaci o hrozbě politické korektnosti. Charismatický MILAN KŇAŽKO (71) nedávno prokázal, že je stále ve výborné kondici. Svůj dům a manželku ochránil před zlodějem, který se mu v noci vloupal do vily.

■ **Inscenace Shylock, která je vlastně vášnivým monologem herce ztvářejícího hlavní postavu Shakespearova dramatu Kupce benátský, trvá půldruhé hodiny a vyběhem té doby neodejdete z jeviště. Jak si tento záprah užíváte?**

Nikdy jsem nevyhledával monodrama, proto jsem to dosud nikdy nedělal. Přišla nabídka a já si na sklonku života řekl, že to zkusím (usmívá se). Těžko se mi to učilo, po mých škrtech je to sedmadvacet stránek hustě popsaných. Baví mě to i proto, že u Shakespeara je občas složité se dopátrat významu, protože jich bývá víc. Slyšel jsem trefné rčení: Máme takového Shakespeara, jakého si zasloužíme.

■ **To se přece říká o politikách, že máme takovou vládu, jakou si zasloužíme.**

Ale tam se to říká z úplně jiných důvodů (usmívá se). Hru Kupce benátský napsal Shakespeare před více než 400 lety a my si s ní vlastně pořád nevíme rady. Udělal takovou anekdotu, jestli platí právo práva, nebo právo silnějšího. Klade si otázky, co je spravedlnost. Co je, nebo není etické? Vztít si libru masa za nesplněný slib, to je přece šílený nápad.

■ **Má ho Žid Shylock. A kvůli tomu v té vaší inscenaci raději hru stáhnou z repertoáru, aby divadlo nebylo popotahováno kvůli antisemitismu.**

Ano a už jsme u té politické korektnosti, která v dnešní době stále sílí a může nás přivést do záhuby. Vždyť si mnohdy kvů-

li tomu ani nerozumíme. Zamotáváme se do vlastních pavučin. Ani ta inscenace Shylock, kterou před dvaceti lety napsal kanadský autor Mark Leiren-Young, nemá východisko. Hlavní postava v ní klade otázky, srovnává, apeluje, ale to je vše. Každopádně je nesmysl Kupce benátského zakazovat nebo přepisovat. Ta hra přece není namířena proti Židům. Ostatně Shakespeare žádného Žida zřejmě nikdy nepotkal. Z Anglie byli vystěhováni dávno předtím, než se on narodil...

„Kvůli politické korektnosti podléháme autocenzuře.“

■ **V čem je podle vás hlavní problém politické korektnosti?**

Tím, že správně nepojmenováváme problémy, tak je těžko můžeme řešit. Romský problém. Už to nejsou cikáni. Už zůstal jen cikánské žebírko a slovenská kapela Cikánští ďáblové. Ale když řeknete cikán, jste špatný člověk. Ani buzerant se neříká. Četl jsem zajímavý názor nějakého mladého homosexuála. Psal, že se slovem buzerant nemá problém. Že mu přijde lepší, než aby o sobě říkal, že je jinak orientován.

Když o sobě černoš řekne, že je negr, je to v pořádku, ale vy to říct nemůžete. Není to podivné?

■ **Tak řeknete občan černé pleti nebo Afroameričan...**

No právě! Ve hře je zmínka, že Mark Twain, který ve svém románu Dobrodružství Huckleberryho Finna použil označení „negr“, se vlastně dodatečně stal rasistou. Tak to vyškrtáme, nebo přepíšeme? Kvůli té politické korektnosti začínáme podléhat autocenzuře a pořád se kontrolujeme. K čemu je nám svoboda, která nám skrze předsudky a eufemismy brání říct, co si myslíme? Někdy z ohleduplnosti, někdy z alibismu, někdy ze strachu. Protože nechceme mít problém, odsuneme ho tím, že ho pojmenujeme jinak. A už jako by nebyl. Ale podle mě se nám to vrátí... Rozumíme si stále míň, nebo si nedorozumíme vůbec. I ve vztazích. To není jen v politice. Konvence často zastře ty skutečné myšlenky, city a pohnutky. Z toho se pak těžko uniká.

■ **Nemůžou za toto matení pojmů především politici, kteří jsou v zajetí politické korektnosti nejvíce?**

Nevím. Politická korektnost podle mě prostě souvisí s demokracií...

■ **Jak to myslíte?**

Dříve jsme o politické korektnosti neslyšeli. Totalita je pevný řád. Tam musíte ctít své vedení a držet hubu. Tam není vhodné, přemýšlet, co jste. Oni vám řeknou, co

Vila v Bratislavě nedaleko památníku Slavín, kde Milan Kňažko bydlí s manželkou. V noci na středu 11. ledna se do ní vloupal zloděj.

máte být. V demokracii si kladete otázky. To je ta svoboda a zároveň odpovědnost. Proto možná někteří říkají, že za totality bylo líp. Měli jistoty a co jíst. Někdy byl i toaletní papír. Lidi se v obchodě nemuseli rozhodovat, které z dvaceti jogurtů hodí do košíku, protože byl jeden druh. Bylo to jednodušší. V demokracii je to jinak. To je její krása i úskalí. Dennodenně je oslabována, musíme o ni zápasit a pečovat, což neděláme. Tu vaši nechci soudit, protože jsem tu na návštěvě, ale na Slovensku se zvrhla v novou totalitu. Vládne nám skupina lidí, kteří nerespektují základní pravidla slušnosti, protože nemusí. Obsadili totiž i kontrolní mechanismy, soudy a policii. Zhruba 70-80 procent Slováků nevěří ve vymahatelnost práva, nedůvěřuje soudům ani policii. Státní moc rezignovala na řešení základních funkcí, třeba zajištění bezpečnosti obyvatel. Proto mají lidi zase strach.

■ **Vy se cítíte na Slovensku v bezpečí? Zvlášť poté, co se vám před týdnem vloupal do domu zloděj?**

Tohle se může stát všude, i když je fakt, že počínání tohoto zloděje bylo značně drzé. Vloupat se do domu, kde někdo spí! Nechápu to. Když se majitel vzbudí, tak jsou přece jen dvě možnosti: buď majitel, nebo zloděj

mají smůlu. Je přece obrovské riziko, že se ti dva potkají...

■ **K vám se vloupal devětačtyřicetiletý Čech, který žil ve Strakonících. Co ještě o něm víte?**

On v těch Strakonících už dvacet let nemá trvalý pobyt. Žije někde v Bratislavě, v jednom kasinu je štamgastem, je to zřejmě gambler. V Čechách nemá záznam v trestním rejstříku. Na Slovensku v roce 2008 udělal nějakou vloupačku. Ptal jsem se vyšetřovatelů dost naivně, jestli od té doby

„Slovensku vládne nová totalita. Lidé mají strach.“

nic neprovedl. A jeden z policistů se usmál a řekl: „Jen jsme ho nechytli, je šikovný.“ Budou přehodnocovat nevyřešené případy v Česku, Maďarsku, Slovensku, Rakousku, jestli mu ještě něco nepřišijí. Když si chtěl udržet profesi, tak musel asi trénovat. Byl to profík, měl špičkové vybavení, včetně speciálních klíčů a bodných zbraní. Použil by je? Asi ano... A měl klíče od bavoráka, takže to žádný chudák, který by kradl, protože má hlad.

■ **Myslíte, že šel za vámi najisto? Máte na zvonku jméno?**

Obecně lidi vědí, kde bydlím. O tom se psalo, naposledy v souvislosti s mým sousedem Ladislavem Bašternákem, což je podvodník s DPH, u kterého bydlí předseda vlády za zhruba poloviční nájem, takže pravidla pro něj moc neplatí.

■ **Neříkal jste si, že by to mohla být odvěta za to, že strkáte nos do jeho věci?**

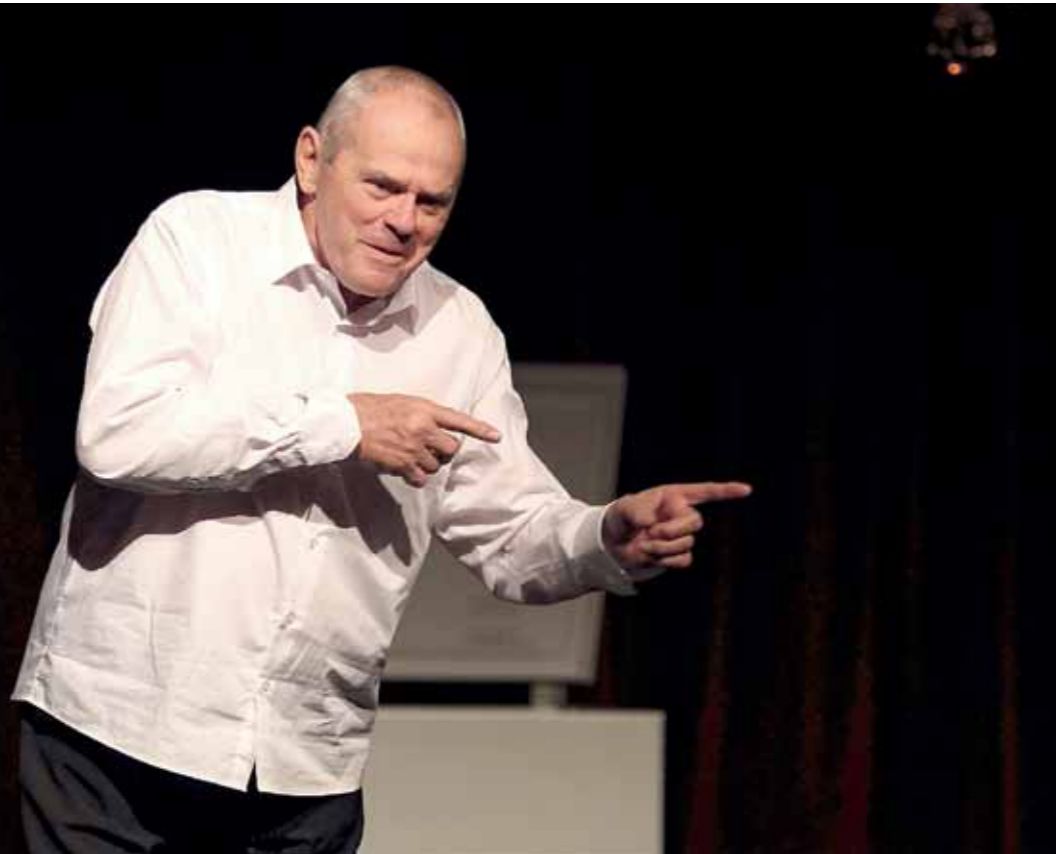
Nejsem paranoidní. Ale nevylučuju nic (usmívá se).

■ **Takže vás to napadlo?**

Když se mě policisté ptali, jestli někoho podezírám, tak jsem v žertu odpověděl: „Bašternák, Kaliňák (slovenský ministr vnitra, pozn. red.) a Fico (premiér, pozn. red.)“ Pak jsem se zasmál. Seriózně si to nemyslím. Kromě sporu s tímhle grázlem Bašternákem, co je chráněn současnou oficiální mocí, nemám žádné nepřátele. Nevěnoval jsem se žádným aktivitám, které by mohly vyprovokovat někoho k podobné akci. Své motivy bude muset vysvětlit pachatel. Jsem rád, že ho konečně můžou pořádně vyslechnout, protože se postupně zotavuje.

■ **Postřelil jste ho do nohy. Obdivuju vaši pohotovost, že jste to takhle zvládl vyřešit. Jste na to nějak cvičený?**

Herec Milan Kňažko exceluje ve hře Shylock, kterou od loňského dubna uvádí pražské Divadlo Na Jezerce. Ač Slovák, mluví česky, a téměř bez přízvuku.

Na člověka jsem střílel poprvé. Předtím jsem pokaždé páčil do terče na střelnici, ale už je to několik let, co jsem tam byl naposled. Chtěl jsem se naučit zacházet se zbraní, protože bylo období, kdy jsem byl přesvědčen, že mi to pomůže zajistit bezpečí.

■ Máte na mysli období, kdy jste vstoupil do politiky?

Ano, od roku 1989, když jsem dostával různé anonymy, že mi zabijí syna a další členy rodiny. Řekl jsem si, že tomu asi nezabráním, jestli to někdo bude opravdu chtít udělat, ale aspoň zvýším šance, jak tomu čelit. Pak se ty anonymy zopakovaly, když jsem v roce 1993 opustil HZDS (Hnutí za demokratické Slovensko, strana Vladimíra Mečiara založená v roce 1991, v roce 2014 byla rozpuštěna, pozn. red.). Od té doby mám krátké zbraně.

■ Přímo u postele?

Nemám je pod polštářem (usmívá se). Měl jsem je v dosahu... A měl jsem taky trochu štěstí, že i tu noc. Předtím jsem si několikrát říkal, jestli ji tam potřebuju mít. Za těch patnáct let, co v tom domě bydlíme, jsem podlehl falešnému pocitu bezpečí. Navíc mi koncem listopadu končila platnost zbrojního průkazu. Odevzdal jsem zbraně na policii, obnovili mi papíry a pistole mi teprve nedávno vrátili. Hodil jsem je do trezoru. Asi deset dní před tím vloupáním jsem něco hledal a jednu z těch zbraní jsem si dal do ložnice, s naládaným zásobníkem.

■ A ta další zbraň?

Ta byla v trezoru, do kterého se zloděj taky dostal. Nechal ji tam, možná ji neviděl. Každopádně bral jen zlato a peníze. Včetně drobných, měl jsem tam i české koruny a dolary, jak jsme byli v Dominikánské republice.

■ Jak otevřel trezor?

V přízemí vypáčil okno a pak postupoval systematicky, prohledával pokoj za pokojem. Není jich tam zase tolik... Byl v knihovně. Pak vyšel o patro výš, dostal

„Svítil jen měsíc a zlodějova baterka.“

se do kuchyně. Tam byla moje peněženka pohozená na lince. Vybral všechny peníze, položil je na stejné místo, dal na ni dokonce i papíry od auta, přesně jak jsem to nechal. Našel manželčinu kabelku, vybral všechny peníze. Našel tam i klíče od domu, na kterých je také klíč od trezoru. To ho zaujalo. Potom udělal několik kroků do šatníku, pak už je jen koupelna a ložnice. To už byl pár metrů od nás. Otevřel trezor, vybral peníze. Trezor nechal otevřený, klíč byl v zámku. Podle mě se ještě chtěl vrátit. Ještě bylo co ukrást. Ale šel do kuchyně, kde jsem ho překvapil.

Milan Kňažko s manželkou Eugénií odevzdali hlasy při prezidentských volbách v roce 2014. On kandidoval, ale neuspěl.

■ Hned vám sepnulo, že máte zbraň a že ji použijete, nebo jste váhal?

Netušil jsem, co se děje. Svítil jen měsíc a v kuchyni jeho baterka. Vše se odehrálo hrozně rychle... Kolem půldruhé v noci jsem se probudil a měl jsem špatný pocit. Byl jsem trochu zpocený, možná proto, že jsem si dal večer pivo. Svlékl jsem si tričko a chtěl jsem se v koupelně převléknout. Viděl jsem otevřené dveře mezi chodbou a kuchyní. A otevřený šatník. Napadlo mě, že něco není v pořádku. Z kuchyně za rohem se ozývalo takové podivné šustění. Dost mě to probralo a hlavou mi bleskla spousta věcí.

■ Co třeba?

Zaprvé jsem nevěděl, kdo to je. Jestli je ozbrojený. Jestli je jen jeden. Napadlo mě, že je asi málo bláznů, kteří toto dělají sami, když jdou do domu, kde spí lidi. Vytipoval si mě? Asi špatně, když jsem doma. Nebo to byl záměr? Co čekal, že mu řeknu, když ho potkám? Že mu nabídnu kávu, nebo že se omluvím, že k tomu nejsem vhodně ustrojen? Teď už si z toho dělám legraci... Ale bylo mi všelijak. Vzpomněl jsem si i na smrt Ernesta Valka, kamaráda právníka, kterého doma zastřelili v roce 2010. Novináři psali, že to zřejmě udělala mafie, ale nikoho nechtli. „Přišel mě taky někdo zastřelit,“ napadlo mě. To šlo jak rotačka v hlavě, co vše se může stát. Proto jsem si říkal, že musím jednat. Ochránit sebe a manželku.

■ Vystřelil jste třikrát. Kolikrát jste trefil?

Policie tvrdí, že jednou. Jak jsem rozsvítil a uviděl ho, okamžitě jsem vystřelil. Nemohl jsem ho šacovat...

■ Naštěstí máte na Slovensku zákon, který vám umožňuje bránit ve svém obydlí svůj

život i majetek. U nás to má oběť mnohem těžší. Musela by dokazovat, že její obrana byla přiměřená...

On se otočil. Měl jsem pocit, že sahá po zbraní. Ale nemusím nikomu dokazovat, že to tak bylo. Není čas něco takového ověřovat. Navíc někdo z boku mohl odprásknout mě. Musel jsem jednat rychle. Vystřelil jsem třikrát, velmi rychle. Snad v jedné sekundě. Pak už jsem jen koukal, kde je manželka. Ta byla v šoku. Je navíc po operaci, váží asi padesát kilo. Ještě že se jako první neprobudila ona, ale já. Skutečně nejsem pistolník, který by pravidelně trénoval. Jen jsem si uvědomil tu situaci a konal jsem spontánně. Pořád nad tím musím přemýšlet.

■ Nad čím nejvíc?

Nad tím, že kdybych se vzbudil v trochu jiný čas, nemuselo to dobře dopadnout. Nebo kdyby se vzbudila manželka... Vždyť on chodil tři metry od nás! Kdybych si myslel, že to je ona a rozsvítil, nebo na ni zavolaal, byl bych nepřipraven, rozespáý, oslaben... Člověk se hned nedokáže zmobilizovat, potřebuje aspoň pár desítek vteřin, než je ve stavu, kdy může něco dělat. Zatím mohl utéct, v tom lepším případě, ale mohl nás taky zapíchnout. Kdybych se vzbudil o něco dřív nebo později, situace je úplně jiná. Kdyby vešla do kuchyně manželka, byla by situace drasticky jiná. Kdybych ho trefil jinak, nebo netrefil, zase by to asi dopadlo úplně jinak. V mnoha ohledech jsem měl štěstí. A pachatel taky.

■ Jak to myslíte?

Mohl jsem mít nabitou tu druhou zbraň, což je revolver Magnum, to by mu možná urvalo nohu. Tohle byla devítimilimetrová pětasedmdesátka. I ta je dost silná...

„Třikrát jsem vystřelil a jednou se trefil.“

■ Překvapila vás ta duchapřítomnost, s jakou jste to zvládnul?

Máme přátele, které navštívil zloděj. Ti se zamkli v ložnici a čekali, až odejdou. To se mi nechtělo...

■ Nenapadlo vás jako první řešení třeba zavolat policii?

V žádném případě! Musel jsem řešit situaci. Kdybych volal policii, tak dorazí nejdřív za deset minut, a hlavně udělám hluk. To nepřipadalo v úvahu.

■ Když to teď odlehčím, tak vám to ukázalo, že jste pořád v kondici...

Jsem rád, že jsem to nemusel řešit jinak. Kdybych tu zbraň neměl po ruce, patrně bych se při střetnutí s tím individuem nadržel, protože to není zrovna tintítko. Možná bych ho nedostihl, kdyby utíkal, protože mám operována obě kolena. Nevím, co by udělal... Ale já bych se každopádně snažil ho dostihnout.

■ Kdybyste neměl po ruce zbraň, šel byste do souboje i tak?

Zřejmě ano. To by asi dopadlo hůř pro mě, ale možná i pro něj. Tam už bych nebyl tak ohleduplný, že bych mu šel po nohou.

■ Vy jste dělal nějaké bojové umění?

Jako junior jsem tři roky boxoval. A v karate mám třetí dan. Dělal jsem to patnáct let, takže bych si snad na něco vzpomněl. Snažil bych se ho nějak zneškodnit, aby tam musel zůstat do příjezdu policie. Nevím... Ale je to hnusnej pocit, takového pošpinění, zneuctění a ponížení. Někdo vám takhle vlezde do soukromí a šlape vám tam špinavými botami, hrabe se ve vašich věcech. Nechci říkat, že o peníze nejde, i o ně samozřejmě jde, ale měl u sebe třeba zlatý prsten, který jsem dostal jako památku ze Slovenského národního divadla. Nebo hodinky, které mám jako rodinnou památku. Ty jsem měl v tašce v kuchyni, plánoval jsem, že nechám opravit řemínek. I ty sebral. Zatím je to

Na snímku vlevo se třetí manželkou, bývalou baletkou Eugénií, už žije téměř čtyřicet let a mají spolu syna Roberta. Na horním snímku jeho druhá manželka, francouzská herečka Michele Montantin. S první manželkou, českou kadeřnicí Marcelou, se oženil už ve dvaceti - mají spolu syny Michala a Martina.

Kvůli hlavní roli ve válečném filmu ...nebo být zabit (1985) musel zhubnout deset kilogramů.

O dva roky dříve si zahrál v dramatu Zánik samoty Berhof.

▲ Bývalý československý prezident Václav Havel a sovětský prezident Michail Gorbačov se v únoru 1990 potkali v Moskvě. Milan Kňažko, tehdejší Havlův poradce, v pravém rohu. Vedle něj Michal Žantovský a Vladimír Dlouhý.

všechno na policii. Měli by mi to brzy vrátit, kromě zbraně, která tam bude ještě několik týdnů na expertize. I když jsem přiznal, že jsem z ní střílel já.

■ Viděl jste pachatelé do tváře?

Na chvíli.

■ Už se vám o něm zdálo?

Jeden z vyšetřovatelů mi řekl, že tak půl roku to budu mít v hlavě, až pak to snad zmizí. Nezdálo se mi o tom, ale myslím na to. V noci se občas vzbudím... Mám lehčí spánek. Není to nic příjemného na někoho střílet. Na druhou stranu, možná to bude znít necitlivě, ale nepocítuju žádnou lítost, že jsem ho trefil. To říkám upřímně.

■ Pomohlo vám při té akci i to, že jste podobnou situaci zažil jako herec?

Nevím. Několikrát jsem střílel z různých zbraní při natáčení. Třeba v Kambodži, kde jsem v roce 1986 točil Devět kruhů pekla, jsem střílel dokonce ostrými, protože slepé náboje neměli. Do M16 mi naládovali ostře. S tou zbraní bojovali Američani ve Vietnamu. Řekli mi, abych střílel do nedalekého rybníka. Namíтал jsem, že jsou kolem lidí a že to má dostřel několik kilometrů, tak poslali všechny pryč. Kameraman Petr Hojda mě snímal z boku. Než jsem začal střílet, kameru radši pustil a zmizel. Kladl mi na srdce: „Milane, prosím tě, to je nej-

dražší kamera z Barrandova. Jediná. Jestli ji trefíš, bude z toho velkej průser. Dávaj bacha!“ Střílel jsem do jezera, z něho lítalo všude kolem bahno a lekníny. V dalších filmech už jsem střílel jen slepými.

■ Pochválila vás manželka za to, jak jste to takto zvládnul?

Ona to bere s rezervou, zná mě čtyřicet let.

■ Takže jste ji nepřekvapil?

Myslím, že s tím počítala (směje se).

„Mít v ruce Magnum, možná mu to urvalo nohu.“

■ Je v pohodě víc než vy, nebo se taky budí?

Teď je doma sama, protože jsem byl na pár dní v Praze. Nemá dobrý pocit samozřejmě. Určitě se těší, až se vrátím domů.

■ Co na to říkali vaši tři synové?

Telefonovali, jakmile si to přečetli, a mám jejich podporu. Říkali, že jsem udělal dobře. Měli hlavně radost, že jsme to ve zdraví přežili.

■ Je z toho nějaké poučení? Dům lépe zabezpečíte, nebo se přestěhujete?

Nebudu nikam utíkat! Poradím se. Alarm máme jen přes den, když tam nejsme. Mož-

ná si ho necháme zprovoznit i přes noc. Pak je tam do dvou tří minut bezpečnostní služba, ta je spolehlivá. To jsou trénovaní kluci, přeskočí plot, od baráku mají klíče.

■ Už tam někdy byli?

Jednou. Manželka omylem aktivovala alarm, když chtěla otevřít bránu. Ani jsme nezaparkovali a už tam byli.

■ Co dát mříže do oken?

To nechci... Navíc to není řešení. Zloděj může vypáčit dveře, nebo i tu mříž. Poučení jsem si z toho vzal i pro sebe. Budu teď dávat větší bacha, abych v Americe omylem nevskočil na cizí pozemek. Třeba u golfového hřiště jsou bungalovy s velmi nízkým plotem. Občas se mi na nějakou zahradu zatoulal při golfu míček, tak jsem si pro něj došel, přestože mě varovali, že mě může někdo zastřílet. Teď si na to dám pozor. V Americe je to možná přehnané. Na druhou stranu si myslím, že když vám někdo v půl druhé v noci vnikne do bytu, musíte mít právo se bránit. Posuzovat v tu chvíli, co je a co není přiměřená obrana, je blbost. V té situaci přece musí být znevýhodněn ten zloděj. Je to jeho riziko, že leze někam, kde nemá co dělat.

■ Vraťme se ještě k té politické korektnosti, o které jsme mluvili v úvodu. Vymstilo se vám někdy v politice, že jste něco neřekl naplno?

Politika je svázaná programy. Když se pak vytvoří koalice, každý musí ze svých slibů něco ukrojit. Politici často musí jednat proti své vůli, pokud chtějí zůstat.

■ Stalo se vám to taky?

Trochu jo, ale v zásadních věcech jsem to nedopustil. Není náhoda, že jsem založil tři strany. Když to překročilo mou hranici, odešel jsem. Z vlády do opozice a pak z politiky. Nakonec jsem vždy udělal to, o čem jsem byl přesvědčený.

■ Týkalo se to i rozdělení Československa v roce 1993?

To je jiné téma. Byl to rozumný krok. Zabránilo se tím mnoha konfliktům. Všechny postkomunistické federální státy se nějak rozdělily. My jsme byli příkladem, jak to udělat kultivovaně. Nebyl to akt nepřátelství, to byla dohoda mezi přáteli. S některými lidmi se setkávám dodnes.

■ Sám jste si nikdy neřekl, že jste to mohl pomoci vyřešit jinak?

Pro mě jsou vždy nejdůležitější vztahy. Jestli administrativně funguje jako jeden stát nebo deset států, je vedlejší. V celé Evropě je ten

proces živý. Podívejte se na Katalánsko, Belgii, Kanadu, Skotsko... Myslím, že to bylo dobře. Občas mi někdo řekne opačný názor, ještě i po letech. Jeden divák, Čech žijící v Kanadě, mi kdysi říkal, že mi to rozdělení pořád nemůže zapomenout, ale to představení se mu tak líbilo, že mi to z půlky už odpustil. Tak jsem ho poprosil, ať přijde ještě jednou (usmívá se). A přišel.

■ Co říct na argument, že státy se drobí hlavně kvůli politikům, kteří touží po moci a v novém státě mají větší pravděpodobnost, že na ni dosáhnou?

Politici zákonitě touží po moci. Když ji nemáte, nemůžete dělat politiku. Ale pro mě to byl vždy nástroj, nikoli cíl. Opojení z moci jsem nikdy nezažil.

■ Ani jako ministr nebo místopředseda vlády?

Vždyť jsem se toho vzdal! Mohl jsem privatizovat a být velmi bohatý. Stačilo Mečiarovi kývat. Ale řekl jsem mu, co si o tom všem myslím...

■ V politice jste potkal řadu zajímavých lidí. Co vás prvního napadne, když se řekne: Václav Havel?

Určitě nezvítězí pravda a láska nad lží a nenávistí, ale pokusme se aspoň o remízu.

■ Myslím, že Václav Havel, jemuž jste v 90. letech dělal poradce, by vám určitě zavolal kvůli tomu, co se vám před týdnem stalo...

Je to možné. Leccos se o našem vztahu napsalo, vesměs zlomyslné hlouposti a malichernosti. Já s ním měl vždycky dobré vztahy. Když jsem byl už v opozici, navštívil jsem ho na Hradě a hezky jsme si popovídali. Posledně jsem ho viděl na premiéře filmu Normal (2009), kde jsem hrál s jeho Dášou. To už na tom bohužel nebyl nejlépe.

■ Zato jsem přesvědčený, že Václav Klaus vám nevolal...

Ne (směje se).

■ Co k němu říct?

Není to fér, nezlobte se.

■ Zahráli jste si proti sobě tenis?

Hrál jsem tenis pětadvacet let, ale spolu nám to nikdy nevyšlo. Moc jsme si nepovídali. Asi pro něj nejsem dost dobrý ekonom (usmívá se).

■ Vladimír Mečiar?

To je minulost.

■ A Miloš Zeman?

Kdysi jsem ho znal i z té lepší stránky. Změnil se... Asi jako se změnil Mečiar. Zpočátku to bylo úplně něco jiného.

■ Tvrdíte, že vládní politici Slovensko ukradli. A že současné politické strany jsou zkorumpované, napůl s.r.o. a napůl mafie. Vráťte se zase do politiky, abyste to změnil?

„K čemu je svoboda, která nám brání říct, co si myslíme?“

Ne, strany už zakládat nebudu. Ale taky nebudu mlčet. Pro mě jsou ti současní vládní politici šaškové. Udělají si veřejný průzkum a podle výsledků mění názory. To není politika, ale podvod.

MILAN KŇAŽKO (71)

Po skončení průmyslové školy stavební studoval herectví na Vysoké škole múzických umění v Bratislavě. V letech 1968-1970 byl na stipendiu ve Francii v Nancy.

Spoluzakladatel hnutí Veřejnost proti násilí a pak HZDS, za které působil jako ministr zahraničních věcí a místopředseda slovenské vlády, později ministr kultury.

V letech 2003-2007 byl generálním ředitelem TV JOJ.

Zahrál si například ve filmech *Zajtra bude neskoro*, *Rusalka*, *Dobří holubi se vracejí*, *Zánik samoty Berhof*, *Jan Hus* nebo v seriálu *V.I.P. vraždy*. Nyní je převážně divadelním hercem, hostuje třeba v pražském Divadle Na Jezerce.

Je potřetí ženatý a má tři syny.

Rozdělení Československa? Podle Milana Kňažka to byl rozumný krok.

■ Ještě zkusíte kandidovat na primátora nebo prezidenta?

Ne, to byla povinná jízda. Chtěl jsem obětovat poslední léta svého života, abych se některé věci pokusil změnit, nebo aspoň je pojmenovat. Aby mi nikdo, ani já sám sobě, nemohl vyčítat, že jsem to nezkusil. Aktivně do politiky už ale nepůjdu. Skončil jsem v roce 2002. Mně je takhle lépe.

■ Změnila vás nějak politika? Hudebník Michal Prokop tvrdí, že osm let je maximum, co se dá v politice vydržet. Vy jste tam byl třináct...

Myslím, že mě to nezměnilo. Ale byla to velká zkušenost. Víím, co si mám myslet, když někdo v politice mluví. Víím, co si doopravdy myslí a co chce dělat.

■ Co si myslíte, když mluví váš premiér Robert Fico?

Myslíte našeho kaviárového socialistu, co nosí na ruce hodinky za 55 tisíc eur? Toho už ani neposlouchám.

Milan Eisenhammer

